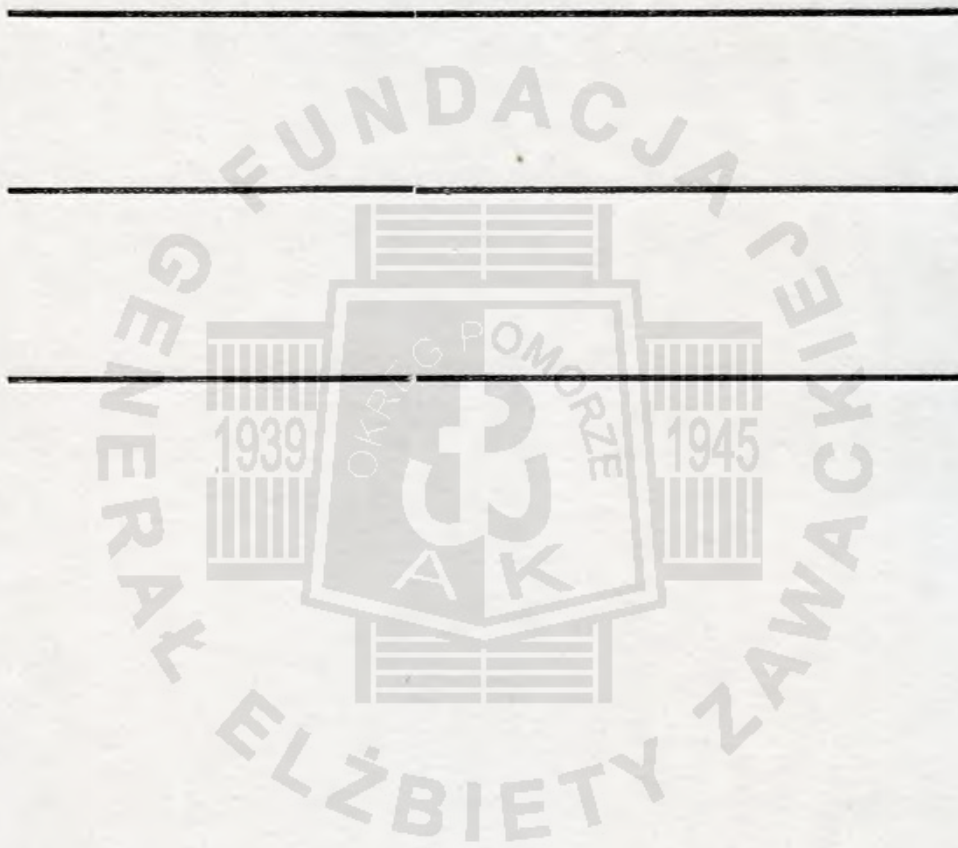

MEMORIAL
General Marii Wittek

arch. sprac. A.B./2004

"Pomien"
Lanierie

adres siostry:

Janina Nowacka - Trepka
Lanierie

+ 1945   brak zdj.

GAWLIKOWSKA Wanda
z d. Nowacka

85/ws

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — GAWLIKOWSKA Manola
z. d. Nowacka
T. 85/WSK

I/1. Relacja *k. 3, 1-4*

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...
3

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 3*

VI. Fotografie

I/1 Relacja

- Relacja sporządzona przez siostrę Wandę Gawlikowską Janinę Nowacką-Trepkę dotycząca działalności w ruchu oporu, oraz skromne wspomnienia, Ławice, brak daty, rkps (oryg.), k. 1, s. 1-2
- Relacja sporządzona na podstawie relacji siostry W. Gawlikowskiej; Katowice, 8. VII. 1978, mps, k. 2, s. 3-4

1. Relacja dab. międzyjęcej Haudy Gawlikowskiej.
2. + Hauda Gawlikowska z d. Stowacka, córka Stefana i Pauliny z Rzepki wesoła, ur. 29.9.1916r. w Zawierciu, spalona w krematorium w Ravensbrück 16.2.1945r., mgźciotka od 1933r. wykształcenie zawodowe i zarobkowe, zam. w Łodzi, przy ul. Stowackiego 27.
4. Od II wojny światowej pracowała w 1939r. należała do tajnej organizacji "Kamień", która wydawała pismo o tej samej nazwie. (Higacha) Hauda była krytykownią i kolporterką pisma. Potem przesiadła do organizacji.
5. Hauda Gawlikowska została aresztowana przez Gestapo w Łodzi, wraz z Ojcem Stefanem Stowackim w pierwszych dniach października 1940r. w Kępczynie, bo w dniu 2.9.1940r. został aresztowany brat Haudy, Edmund Stowacki. Ona w czasie masowych aresztowań w dn. 18.9.1940r. siostra Haudy, Paulina Stowacka i mgź Haudy, Piotr Gawlikowski. Haudę zabrano od swojego matyckiego ojca, z którym najpóźniej mieszkała 1/2 roku. Dzieci pozostały na łasce losu, bo stara matka nie mogła im dać należytej opieki; sama chorowała i przyszykowała tragedię Rodziny. Dzieci były niedożywione i często chorowały mimo, iż znajomi według możliwości mieli pomóc. Haudę osadzono w więzieniu w Opole, a po 1 1/2 rocznym pobycie w więzieniu Stalowym, została ¹⁹⁴² oddana do Kattowickich, 4. zm. "Lagergericht", który wymierzył jej 3/2 lat o. więzienia. Przebywała kilka miesięcy w więzieniu w Teszynie, a następnie w grudniu 1942r. wywieziono ją do Oświęcimia - Brzezinek. Wydziałowano ją nr. 27581. Pracowała jako obrotowa przy pracach poza łagrem. Wkrótce zachorowała na tyfus, leżała na rewirze, na łagne A. Kiedy dowiedziała się, że mają chorą zabierać do krematorium, wyprętała się z gorączką na blok. Skoro zwróciła się na blok, musiała iść do pracy, lecz wkrótce zwróciła się

2
znovu narodenie i tak 12 roka prežila Elena na tyfus, ktoras
jenere sme byto zadneho lecenia. Mästy sme, kedy nyps =
samo je na blok jako zbrane, ponä znova do ozsbrj
pracy v polu. Mo organism byt jui b. nycospamy i stale
gnobty je vne chovby, tak, ze vkrice zudosta si
znovu na restre. Naprvieho prazata v domu Shatka
ozynita statena o jej povit, zadne podava me odvraty
skutku, odpoveda byty odumovae, mimo, v mgole svoj
jui odobrasata, ze zdomsem Kaudy byto cone gorsj,
pojany si zaciuntesa na plicu. V m-cu parokiamku
1944 r. siaty Kaudy, Janina Hradie, nystano transportem,
licozym 500 kobret do Flossenburga, kommande Mittelreide,
Kauda pojehata wraz z sestrou. Tutaj pracovata v f-cc
amunicy, byta to filia f-k. C. Lorenz v Berlinsu. V f-cc
nykomprano, meay na cele vojenne, praca byta v natun =
Kach sredlmych dla zdrava, a pmylyu gtolovta, Kauda
gongolovata, cruta si cone gorsj, staba z dusa na dakei,
V styeniu 1945 r. nystano je ni by na restre do Ravensbrück,
a 16 ludego 1945 r. spolcho v krematoriu. V Mittelreide
oznacovna byta nr. 55325, v Ravensbrück nr. 97317.

Dale v utocym roku, vo maje 29 lat zgneta, otravajje
troje dret. V tym roku zycia nysta 22 mgo, v 24 ym roku
zycia byta ozentovna. Brata Kaudy, Bohumila Morochkego
scyto na gldyuse 19.3.1942 r. Ujere po povore z nystana
vkrice zmarst, a siostra Janina Morochka, po 5-cha
latach pobytu v obozoch, uvolutana 8.5.1945 r. domu
i nycospama pravitä do domu. Povicit i mgi Kaudy,
Riok Janli Kovtki, vkrice olony. Pnesyeta se naprvie vkrice
siostra Kaudy Janina Morochke
Lomere, Pcestoka 7. IV. 12. 5

+ W A N D Y G A W L I K O W S K I E J

I. Dane osobiste.

1. Wanda Gawlikowska z domu Nowacka.
2. Urodzona 29 września 1916 roku w Zawierciu, spalona w krematorium w Ravensbrück 16. luty 1945 r.
3. Córka Stefana i Janiny z Rzepkiewiczów.
4. Mężatka od roku 1933.
5. Wykształcenie nie podstawowe i zawodowe. Zamieszkała w Zawierciu przy ulicy Słowackiego 27.

II. Okres przedwojenny do dnia 1. IX. 1939 r. Brak danych.

III. Okres okupacji do maja 1945 r.

1. Brak danych.
2. Od drugiej połowy października 1939 r-oku należała do tajnej organizacji "Płomień", która wydawała pismo o tej samej nazwie. Wanda była czytelniczką i kolporterką pisma. Po wykryciu organizacji, Wanda Gawlikowska została aresztowana przez Gestapo w Zawierciu, wraz z ojcem Stefanem Nowackim w pierwszych dniach października 1940 r. Wcześniej, bo w dniu 2, 9. 1940 r został aresztowany brat Wandy, Edmund Nowacki, oraz w czasie masowych aresztowań w dniu 18, 9, 1940 r siostra Wandy Janina Nowacka, oraz mąż Wandy Piotr Gawlikowski.
Wandę zabrano od trojga małych dzieci, z których najmłodsze miało 1/2 roku. Dzieci pozostały na łasce losu, bo stara matka nie mogła im dać należytej opieki sama chora i przeżywająca tragedię rodziny. Dzieci były niedożywione i często chorowały, mimo iż znajomi wedle możliwości nieśli pomoc.
Wandę osadzono w więzieniu w Opolu, a po 1 1/2 rocznym pobycie w więzieniu śledczym miała w roku 1942 sąd w Katowicach tzw. "Sondergericht", który wymierzył Jej 3 1/2 lat więzienia. Przebywała kilka miesięcy w więzieniu w Sosnowcu, a następnie w grudniu 1942 r. wywieziono ją do Oświęcimia-Brzezinki. Wytatuowano jej nr 27581. Zaciągnięto ją do ciężkich prac poza lagrem. Wkrótce zachorowała na tyfus, leżała na rewirze na lagrze A. Kiedy dowiedziała się, że mają chorych zabierać do krematorium, wypisała się z gorączką na blok. Skoro znalazła się na bloku musiała chora iść do pracy, lecz

wkrótce znowu znalazła się na rewirze i tak pół roku przeleżała chora na tyfus. Wówczas jeszcze nie było żadnego leczenia. W międzyczasie gnębiły ją i inne choroby. Następnie kiedy wypisano ją na blok jako zdrową, poszła znowu do ciężkiej pracy w polu. Ale organizm był już bardzo wyczerpany, tak że wkrótce znalazła się znowu na rewirze. Na próżno pozostała w domu matka czyniła starania o jej powrót, żadne podania nie odnosiły skutku, odpowiedzi były odmowne, mimo iż wyrok swój już odsiedziała. Ze zdrowiem Wandy były coraz gorzej, pojawiły się zacmnienia na płucu. W m-cu października 1944 roku siostrę Wandy-Janinę Nowacką wysłano transportem liczącym 500 kobiet do Flossenburga, komando Mittweida. Wanda pojechała wraz z siostrą. Tutaj pracowała w F-ce amunicji, była to filia F-ki C. Lorenza w Berlinie. W F-ce wykonywano rzeczy na cele wojenne, praca była w warunkach szkodliwych dla zdrowia, a przy tym głodówka. Wanda gorączkowała, czuła się coraz gorzej, słabła z dnia na dzień. W styczniu 1945r wysłano ją niby na rewir do Ravensbrück. Już 16 lutego 1945 roku spalono ją w krematorium. I tak w młodym wieku, bo mając 29 lat zginęła, osieracając troje dzieci. Brata jej Edmunda Nowackiego ścięto na gilotynie 19.3.1942r. Ojciec po powrocie z więzienia wkrótce zmarł, a siostra Janina Nowacka po 5-ciu latach pobytu w obozach, uwolniona 8.5.1945 roku, chora i wyczerpana powróciła do domu. Powrócił i mąż Wandy, również chory. Nr obozowy Wandy w Mittweid 55325, w Ravensbrück 97317.

Zrelacjonowała przeżycia Wandy jej siostra Janina Nowacka-Trepka zamieszkała w Zawierciu ul. Pocztowa 7 m 12.

Oryginał w posiadaniu Doc. Dr Hab. E. Zawadzkiej

Katowice 8. lipca 1978 r.

Lenaryk dr

T. 85/WSK

"Stomien"
Zawieze

GANLIKOWSKA Manda
z ul. Nowacka

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 3

. del. 85/56

"Stomien" - Zawieze

+ Gankowskii Manda
z ul. Nowacka

os. 8 1940
+ 27.1. 1945
Kawenstynick

zrieta: maderinty do lidy samoyedow mzech
i amurtych w kate. Chyrie Kane.
w Kawenstynick, mardawa 1966z.

nr 8581

Zawonia

1945

Gardliwoska

Mowacka Wanda zamieszka Gardliwoska od 1933

nr 29 IX 1916 ss Zawonia, c. Stefane i Janiny z Rep-

ublikacji

Wykrot Zawonia

Zawonia ul. Stowalnego 27

Zrodlo Rel siostry Janiny Nowackiej - Tropecki

okupacja

misochata z kursem i 3 miesiacami
przywocila je

Konspiracja od X 39 do org. Trojmi, Kolportazka
ar. X 1940 - agent. z agent. St. Nowackim, bratem Selenow 212
Janina mostwa ~~Pracownicy~~ i mezin Probrum
miziumie w opolu
Spalone w Kwektorin Ravensbride 16 II 45
Srod dorazy w K-ciele skasa 4 1942 r me
3 1/2 r wyznimie
XII 42 do Oswieimie, w 17 581
X 44 do Ravensbride 97 317
7

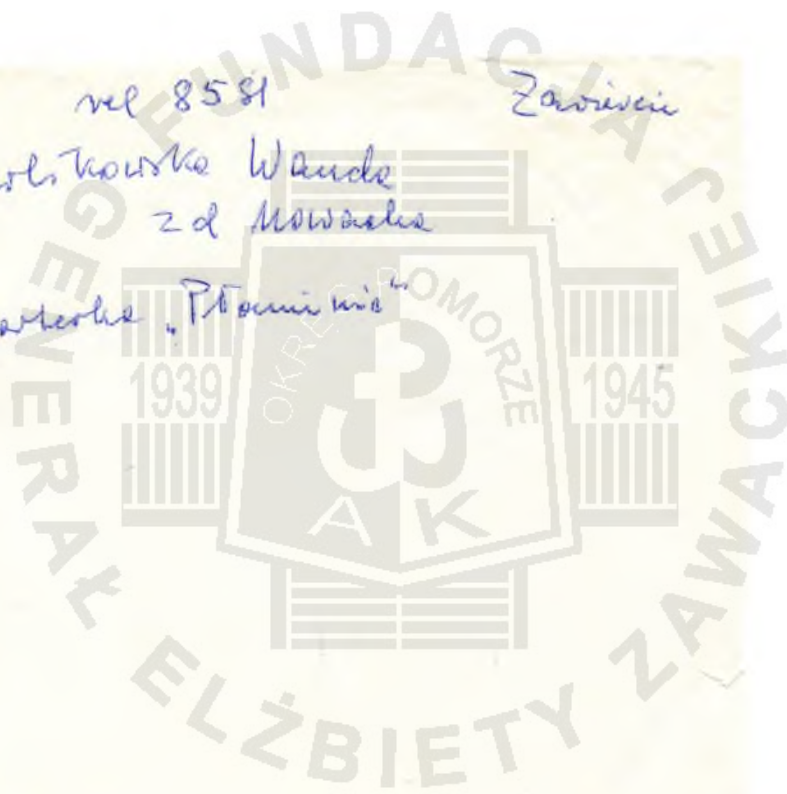

nr 8581

Zawisze

+ Gawłtowski Waude
zd Mowales

Kolporterka „Płomień”

Gawlikowska Wanda zd. Nowacka

ARCHIWUM

Elżbiety Zawackiej

85 Śląsk

data wstąpienia 1975

Pamięć Zawackiej

GAWLIKOWSKA Wanda

